

Pirineus Digital, 15/01/26

La nova llei d'alta muntanya se cenyirà a les comarques del Pirineu i preveu la creació d'una Oficina Tècnica al territori

El Govern ha sotmès aquest dijous a informació pública durant un mes l'avantprojecte de la nova Llei d'alta muntanya

GENER 15, 2026

Presentació de l'avantprojecte de la llei d'alta muntanya. / TERRITORI

REDACCIÓ (Vielha).- “Avui complim un compromís amb l'alta muntanya pendent des de feia massa temps”, ha anunciat des de Vielha la consellera de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, Sílvia Paneque, el dia que se sotmet a informació pública durant un mes l'avantprojecte de la nova Llei d'alta muntanya perquè les entitats i la ciutadania interessada puguin presentar-hi al·legacions. “És una llei llargament reivindicada pel territori, necessària i, sobretot, que neix amb la voluntat clara de mirar de cara la realitat del territori i de donar-hi respostes útils, concretes i ajustades”, ha expressat la consellera

durant la presentació que ha realitzat amb la síndica d'Aran, Maria Vergés, i el director general de Polítiques de Muntanya, Carlos Guàrdia, des de la seu del Conselh Generau d'Aran.

Tal com han explicat des del Govern, el nou marc legal es concep com a llei de foment econòmic i dinamització del territori partint de la seva singularitat i substituirà l'actual legislació, aprovada fa més de 40 anys, per fer front als nous reptes i canvis econòmics, socials, ambientals i institucionals de les darreres dècades. “La realitat d'avui no és la de fa quatre dècades, i el marc legal que ha d'acompanyar aquests territoris tampoc no pot continuar sent el mateix”, ha resumit Paneque.

L'avantprojecte ja es va sotmetre a un primer procés de consulta ciutadana l'any 2024, durant el qual es van rebre 31 aportacions i nombrosos escrits de particulars. La proposta que ara inicia el tràmit d'informació pública incorpora algunes modificacions fruit de les aportacions rebudes. Un cop es tanqui la informació pública i s'incorporin, si s'escau, les al·legacions rebudes, l'avantprojecte de llei continuarà la seva tramitació cap a l'aprovació per part del Consell Executiu i la iniciació del tràmit parlamentari.

Des de l'executiu han indicat que la vigent Llei d'alta muntanya, aprovada el 1983, ha quedat obsoleta en bona part pels canvis socials, econòmics i fins i tot institucionals que s'han produït en els darrers 40 anys a Catalunya i al món. Aquell text es concebia com un instrument d'equilibri territorial, mentre que la nova llei es dissenya, a més, com una eina de foment econòmic.

“La nova Llei d'alta muntanya s'ha pensat com un text per enfortir el territori amb total respecte a la seva singularitat”, ha assegurat la consellera. “No és ni una llei elaborada des de la distància ni amb visió uniforme”, ha volgut emfasitzar, sinó que “passem d'una llei pensada sobretot com a instrument d'equilibri territorial a una de nova que farem servir per al desenvolupament econòmic, social i territorial del nostre país”.

Només les comarques del Pirineu

L'àmbit territorial de la nova normativa abastarà l'Aran i les comarques de l'Alta Ribagorça, el Pallars Sobirà, el Pallars Jussà, l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Solsonès, el Berguedà i el Ripollès, que ja estaven incloses en l'antiga llei. En conjunt, són 144 municipis que ocupen el 28,3% de la superfície de Catalunya i que aporten el 2% de la població.

La Garrotxa, que també estava inclosa, ara s'ha exclòs perquè no compleix els criteris físics que caracteritzen l'àmbit de l'alta muntanya, però continuarà gaudint d'alguns beneficis derivats del desplegament de la nova llei. I, en el cas dels municipis de les anomenades zones de muntanya (135 municipis d'una vintena de comarques), no comparteixen la vulnerabilitat pròpia de l'alta muntanya i estan emparats per la nova legislació en matèria de municipis rurals que ha desplegat el Govern. Per això, queden exclosos de l'àmbit d'aplicació de la nova llei. No obstant, es manté el tractament diferencial a aquells municipis que havien estat declarats zona de muntanya a l'empara de la Llei

2/1983 i podran mantenir una consideració preferent en les subvencions que convoca la Generalitat. Així mateix, s'introdueix una modificació a la Llei municipal i de règim local de Catalunya diferenciant els municipis de muntanya dels territoris que formen part del nou àmbit de l'alta muntanya.

Des del Govern han indicat que els territoris de muntanya comparteixen molts trets, com el baix pes demogràfic i la dispersió dels nuclis habitats, l'orografia i el clima, que fan necessari alhora un major esforç públic per a la prestació de determinats serveis. Aquesta situació coincideix amb el fet que els ajuntaments d'aquests territoris són petits i amb recursos limitats per exercir les seves funcions. No obstant, en els 40 anys des de l'antiga llei, el nivell d'infraestructures de comunicació i la xarxa d'equipaments han millorat, la caiguda demogràfica ha perdut intensitat i l'economia s'ha terciaritzat, en gran part per l'auge del turisme, les telecomunicacions han obert noves oportunitats i s'han expandit els espais naturals protegits.

“En l'actual context de canvi global cal destacar, però l'elevada vulnerabilitat de tot l'àmbit pirinenc davant del canvi climàtic, en forma de pèrdua d'oportunitats, d'amença als serveis ecosistèmics i d'augment de riscos geològics (allaus, desprendiments de roques, esllavissades o dinàmiques torrencials) que poden afectar nuclis, infraestructures i activitats econòmiques”, han indicat des del Govern. “En definitiva, les especificitats i els reptes associats dels territoris de muntanya continuen fent necessària la intervenció pública amb polítiques de discriminació positiva, integrals i ajustades a la seva realitat territorial”, han afegit. Així, les polítiques de muntanya han d'apostar per atreure capital humà, residents permanents i activitat econòmica durant tot l'any; posar en valor els recursos propis en un marc de sostenibilitat i resiliència, i ajustar les polítiques públiques i la seva governança a les característiques concretes d'aquests territoris.

Oficina tècnica d'Alta Muntanya

Per això la nova Llei d'alta muntanya proposa tres línies bàsiques d'actuació: l'habilitació d'una estructura tècnica a l'alta muntanya; la creació del Pla d'actuacions estratègiques, i una nova governança, reformulant el Consell General de Muntanya.

El territori, centre de gravetat de la política de muntanya
La Llei situa al centre de gravetat de les polítiques de muntanya el propi territori, per això, preveu la creació d'una nova estructura de caràcter tècnic per desplegar el seu contingut. Així, es crearà l'Oficina Tècnica d'Alta Muntanya, per apropar la gestió de les polítiques públiques al territori. “L'Oficina Tècnica de l'Alta Muntanya és la porta de la Generalitat a l'Alta Muntanya”, ha assegurat Paneque.

L'Oficina tindrà dues funcions principals. En primer lloc, farà tasques d'Observatori de l'Alta Muntanya, que inclou:

- Identificar reptes i necessitats d'aquests territoris
- Impulsar treballs de diagnòstic i prospectiva

- Avaluar l'aplicació de les polítiques públiques sectorials en aquest àmbit
- Informar els processos normatius i de planificació per garantir que tenen en compte les especificitats de l'alta muntanya

En segon lloc, l'Oficina serà l'encarregada d'elaborar la proposta del Pla d'actuacions estratègiques, que és el nucli central de la Llei, i coordinarà el seu desplegament. Aquest pla, amb una vigència de sis anys, recollirà projectes innovadors, tractors d'economia, generadors de benestar i amb efectes supramunicipals, que rebran finançament públic.

Tal com ha explicat la consellera, seran “projectes capaços de dinamitzar l'alta muntanya i el Pirineu, de fer valdre els actius propis del territori i de contribuir a l'arrelament de la població”. El projectes que s'hi incloquin hauran de complir alguns dels següents requisits:

- Tenir capacitat tractora de l'economia de muntanya.
- Actuar com a palanca de canvi i transformació.
- Ajudar a posar en valor actius territorials.
- Requerir la participació de múltiples actors.
- Tenir caràcter innovador.
- Provocar un impacte positiu supramunicipal.
- Ser viable i autosuficient més enllà de la durada del Pla.

Aquests projectes poden ser privats, impulsats per algun ens públic, o mixtos. En qualsevol cas, han de ser transformadors i contribuir al benestar i arrelament de la població. Se supera així el vell enfocament de l'antiga Llei, molt centrada en les infraestructures físiques, per fomentar el desenvolupament social i econòmic de l'alta muntanya en base a la seva singularitat i als reptes de la societat actual. “El fet d'incloure un projecte en aquest Pla comportarà la seva prioritització i el seu finançament públic pluriennal”, ha volgut assegurar Paneque.

El Pla contindrà una secció específica amb actuacions pensades especialment per a l'Aran, l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Pallars Jussà i el Pallars Sobirà. Es considera que aquestes zones necessiten una atenció especial a causa de la llunyania dels centres econòmics i de serveis i de les seves característiques socioeconòmiques.

Un altre dels instruments que el Govern està treballant actualment en el marc de les polítiques de muntanya, l'Estratègia del Pirineu, ja recull projectes transformadors, seguint aquesta mateixa filosofia. De fet, l'Estratègia del Pirineu es pot considerar la prova pilot del Pla d'actuacions estratègiques.

El Pla, elaborat per l'Oficina Tècnica d'Alta Muntanya, serà aprovat provisionalment pel Consell General de l'Alta Muntanya abans del vistiplau final pel Consell Executiu.

Impuls al Consell General de l'Alta Muntanya

Precisament, la nova Llei considera el Consell General de l'Alta Muntanya com el seu òrgan de governança territorial i sectorial més rellevant. Fins ara està

format per representants dels diversos departaments més directament implicats en les polítiques de muntanya, pels ens locals i per les associacions i organitzacions representatives d'interessos econòmics i socials d'aquest àmbit territorial.

Amb la nova llei, el Consell General de l'Alta Muntanya es reformularà mitjançant l'aprovació d'un reglament que en detallarà la nova composició i funcions, i passarà de ser un òrgan merament consultiu a un de participació i decisió.